

י.ג.
ט/כ
-1-

רשומות

הצעות חוק

1 ביולי 1968

786

ה' בתמוז תשכ"ח

עמוד

354

355

חוק ההוצאה לפועל (תיקון), תשכ"ח--1968
חוק המוסד העליון ללשון העברית (תיקון מס' 2),

חוק ההוצאה לפועל (תיקון), תשכ"ח-1968

1. בחוק ההוצאה לפועל, תשכ"ז-1967: (להלן - החוק העיקרי), אחרי סעיף 81 יבוא:
- א81. (א) שטר חליפין, שטר חוב ושיק, כמשמעותם בפקודת השטרות [נוסח חדש]² (בחוק זה - שטר), ניתן לביצוע כמו פסק דין של בית משפט, והסכום הנקוב בשטר ייגבה בתוספת ריבית כפי שנקבע בו, ואם לא נקבע בו - בתוספת ריבית בשיעור שנקבע בחוק פסיקת ריבית. תשכ"א-1961,³ החל ממועד פרעונו של השטר, ואם אין מועד נקוב - החל מיום הצגת השטר לפרעון.
- (ב) החייב ראוי להגיש התנגדות לביצוע, בדרך ובמועד שנקבעו בתקנות, ומשהגיש התנגדות, יעכב ראש ההוצאה לפועל את הביצוע ויעביר את הענין לבית המשפט.
- (ג) הוראות סעיף קטן (א) אין בהן כדי למנוע אחזו שטר מהגיש לבית המשפט תובענה לתשלום השטר.
2. בסעיף 88 לחוק העיקרי, בסופה של פסקה (5) יבוא "דרכי הוצאה לפועל של שטר, העברת הענין לבית המשפט עקב התנגדות וקביעת סמכותן המקומית של לשכות ההוצאה לפועל לענין ביצוע השטר".

תוספת סעיף א81

"הוצאה לפועל של שטרות"

תיקון סעיף 88

דבריו הסבר

לפי החוק הקיים נאלץ נושה על פי שטר להגיש תביעה משפטית נגד החייב המסרב לשלם את החוב הנקוב בשטר. הדיון המשפטי מתנהל בדרך כלל על פי סדר דין מקוצר, והיינו שהנתבע אינו ראוי להתגונן אלא אם ביקש וקיבל רשות. ~~הוא~~ מאת בית המשפט או הרשם. לאחר שהנתבע זכה במשפט, עליו להגיש את פסק הדין להוצאה לפועל. ברוב המקרים אין החייבים על פי שטר מגישים בקשה להתגונן ופסק הדין ניתן למעשה על סמך כתב התביעה של הנושה. חישבו ומצאו שרק ב-8% בערך של התביעות מתקיים משפט על פי בקשתו של החייב. משמע, שהסירוב לפרוע השטר אינו גובע, בדרך כלל מעילה משפטית ואין החייבים אף מוכנים להעלות טענות כאלו.

מטרת החוק המוצע היא לשחרר את הנושה על פי שטר מהליכים משפטיים, כל אימת שהחייב אינו מגיש בקשה להתגונן, ולחסוך מבית המשפט זמן ועבודה בהוצאת הזמנות. בתיוקים וברישומים למיניהם ובכל יתר הפעולות האדמיניסטרטיביות והמשפטיות שהן רבות אף בסדר דין מקוצר.

החוק המוצע קובע ששטר - והכוונה לשטר חוב, לשטר חליפין ולשיק - יהיה נתון להוצאה לפועל באופן ישיר, מכלי להיוקק לתביעה משפטית, ורק במקרים שהחייב מעלה טענות נגד תביעת החוב יועבר הדבר לבירור משפטי בבית המשפט (סעיף 1).

1 ס"ח תשכ"ז, עמ' 116.

2 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש, עמ' 12.

3 ס"ח תשכ"א, עמ' 192.

אשר ללשכת ההוצאה לפועל, אין להניח שהטיפול בשטרות יהיה הכבדה ניכרת עליה, כיוון שבלאו הכי יהיה עליה לפעול לביצוע פסק הדין שיינתן לענין השטר מאת בית המשפט. ההבדל העיקרי הוא, שבמקום לפעול על פי פסק הדין היא תפעל על סמך השטר. החוק המוצע עשוי גם לחזק מעמדו של שטר ולהרים את מוסרם של חותמי שטרות. מכל מקום, אין החוק המוצע בא לשלול מהחייב את ההגנות לדיון משפטי. בהגשת התנגדות ללשכת ההוצאה לפועל עובר הענין ממילא לכירור משפטי (סעיף קטן ב)). מצד שני, אין הגושה על פי שטר חייב לפנות להוצאה לפועל; הוא רשאי להגיש לבית המשפט תובענה לחילום השטר. הוא ישתמש בזכותו זו במיוחד, את יתעורר חשש שהחייב עלול להגיש התנגדות ולהעביר את התיק לבית המשפט (סעיף קטן ג)).

דרכי ההוצאה לפועל של שטרות, העברת התיק לבית המשפט אם היתה התנגדות מצד החייב, וכל יתר ההליכים ייקבעו בתקנות על ידי שר המשפטים הממונה על ביצוע חוק ההוצאה לפועל.

סמכות מיוחדת ניתנת לשר המשפטים בדבר סמכותם המקומית של לשכות ההוצאה לפועל לענין ביצוע שטרות. לפי חוק ההוצאה לפועל העיקרי רשאי זוכה על פי פסק דין להגיש בקשה לביצוע פסק הדין לכל לשכת הוצאה לפועל שירצה. זו היא זכותו והמחוקק לא רצה להגביל אותו בענין זה. לא כן הדבר לגבי שטר שביצעו מתקיים בלי החלטת בית המשפט. במקרה זה יש להתחשב, בקביעת הלשכה שאליה יוגש השטר, בנתונים שונים, כגון מקום עשיית השטר, מקום מגוריו של החייב וכדומה, וכשם שבתקנות סדר הדין האזרחי נקבעה סמכותם המקומית של בתי המשפט, תיקבע בתקנות ההוצאה לפועל הסמכות המקבילה של לשכות ההוצאה לפועל בביצוע שטרות (סעיף 2).

חוק המוסד העליון ללשון העברית (תיקון מס' 2), תשכ"ח-1968

1. בסעיף 4 לחוק המוסד העליון ללשון העברית, תשי"ג-1953, בסעיף קטן (א), אחרי תיקון סעיף 4 יולא יותר מעשרים ושלושה יבוא "חברים בני שבטים וחמש ומעלה לא יבואו במנין זה".

דברי הסבר

היקף עבודתה של האקדמיה ללשון העברית מתרחב והולך בכל אחד מענפי פעולתה לפי החוק – קביעת מונחים, דקדוק, תקנת הלשון, המילון ההיסטורי של הלשון ועוד. לעומת זאת מוסיף ועולה מספרם של החברים שאין בידם להשתתף במידה מספקת בעבודת המוסד. ומאחר שמספר חברי המוסד הוגבל בחוק לעשרים ושלושה נמצא המוסד חסר את מינימום כוח העבודה הנדרש למילוי תפקידיו.

האקדמיה הגיעה לכלל מסקנה, שהדרך היחידה לפתור בעיה זו ללא פגיעה במעמדו של החבר הנבחר לפי החוק לכל ימי חייו וללא סייג – היא לקבוע את הכלל המקובל גם באקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, שחברים בני שבטים וחמש ומעלה אינם באים במנין המגביל את הבחירה, והמוסד רשאי, לפי הצורך, לבחור כמספרם חברים נוספים.

1 ס"ח תשי"ג, עמ' 168; תשכ"ג, עמ' 65.